

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
Διατμηματικό Μεταπτυχιακό
Πρόγραμμα στον Σχεδιασμό, Διοίκηση
και Πολιτική του Τουρισμού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΛΕΤ
ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΕΡΕΥΝΑΣ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

www.ebusinessforum.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠ. ΕΣΩΤ., ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚ. & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

«ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ»

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΡΓΟ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ
ΚΑΤΑ 75% ΑΠΟ ΤΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

«Ηλεκτρονικά Συστήματα Μάρκετινγκ Οίνου & Οινοτουρισμού: Βέλτιστες Πρακτικές και Αναπτυξιακές Προοπτικές»

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 26 Σεπτεμβρίου, στην Σαντορίνη η **πρώτη** διαβούλευση της ομάδας του e-business forum στον τουρισμό **“Ηλεκτρονικά Συστήματα Μάρκετινγκ Οίνου & Οινοτουρισμού: Βέλτιστες Πρακτικές και Αναπτυξιακές Προοπτικές”**. Στην διαβούλευση συμμετείχε μεγάλος αριθμός οινοπαραγωγών του νησιού, καθώς και τοπικοί φορείς κι επιχειρηματίες του τουρισμού.

Η συστηματική παραγωγή, προβολή, προώθηση και διανομή του οίνου αποτελεί καταξιωμένο κλάδο στις περισσότερες οινοπαραγωγικές χώρες (και περιοχές) του κόσμου, και τα τελευταία 10 χρόνια αναπτύσσεται με ταχύ ρυθμό και στην Ελλάδα. Αντίστοιχα, οι νέες τεχνολογίες επικοινωνίας και πληροφορικής (τόσο οι παραδοσιακές εφαρμογές μέσω του Διαδικτύου όσο και πρακτικές Web 2.0 – Συμμετοχικού Διαδικτύου) παρέχουν στις περισσότερες χώρες (και σχετικές επιχειρήσεις) αναγκαία και κρίσιμα εργαλεία και πρακτικές για την ουσιαστική ενδυνάμωση της παραγωγής και τοποθέτησης στην αγορά των προϊόντων οίνου. Όμως, η υπάρχουσα ανάπτυξη και αξιοποίηση ανάλογων πρακτικών στην Ελλάδα αποτελεί παράδειγμα προς αποφυγή, καθώς αποτελείται από αποσπασματικές και ιδιαίτερα περιορισμένης εμβέλειας και βάθους δράσεις, οι οποίες καταλήγουν σε ιδιαίτερα περιορισμένα (και συχνά όχι αξιοποιήσιμα) αποτελέσματα.

Στις μέρες μας, οι σύγχρονες τεχνολογίες επικοινωνίας και πληροφορικής (και κυρίως τα εργαλεία του Διαδικτύου συμπεριλαμβανομένων και των εφαρμογών του Κοινωνικού Διαδικτύου) αποτελούν αναγκαία εργαλεία για τους οργανισμούς οινοτουριστικών προορισμών καθώς και για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και

επιχειρήσεις, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα μέσω της ανάπτυξης Ηλεκτρονικών Συστημάτων Μάρκετινγκ Οίνου & Οινoturισμού (ΗΣΜΟΟΤ) να προβάλλουν τους πόρους τους, να προσεγγίσουν τους δυνητικούς τους επισκέπτες/πελάτες σε τοπική αλλά και σε παγκόσμια κλίμακα όλο το εικοσιτετράωρο και με άμεσο τρόπο και χαμηλό κόστος, αλλά και να προωθήσουν και να τοποθετήσουν στην αγορά τα οινικά (και λοιπά επικουρικά διατροφικά και πολιτιστικά) τους προϊόντα. Στην εποχή όπου το Διαδίκτυο αποτελεί πλέον για την πλειοψηφία της διεθνής οινoturιστικής ζήτησης το βασικότερο και σημαντικότερο εργαλείο, τα ΗΣΜΟΟΤ μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά στην στοχευμένη προβολή οινoturιστικών προορισμών και προϊόντων οίνου, ανεξαρτήτου του μεγέθους τους και των διαθέσιμων πόρων τους. Η μεγάλη απήχηση και χρήση των ΗΣΜΟΟΤ διεθνώς οφείλεται κυρίως στην αμεσότητα και πληρότητα της πληροφόρησης που παρέχουν (π.χ. προώθηση με τον ίδιο τρόπο όλων των επιχειρήσεων και οργανισμών μιας οινoturιστικής περιοχής) καλύπτοντας με τον καλύτερο τρόπο τις απαιτήσεις του ιδιαίτερα ανομοιογενούς και διαφοροποιημένου συνολικού προϊόντος του οινoturισμού.

Στόχους της συγκεκριμένης ομάδας εργασίας αποτέλεσε η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση τόσο των (εθνικών, περιφερειακών και τοπικών) οργανισμών τουριστικής και οινoturιστικής ανάπτυξης όσο και των οινικών επιχειρήσεων (π.χ. οινοποιεία) σχετικά με τον ρόλο, τις ηλεκτρονικές εφαρμογές και τη λειτουργικότητα των ΗΣΜΟΟΤ. Ακόμα, αναγκαίο είναι να εντοπιστούν τα εμπόδια (οργανωσιακά, εκπαιδευτικά, επιχειρησιακά, πολιτικά, κ.α.) που μπορεί να υπάρχουν για την πλήρη ανάπτυξη ΗΣΜΟΟΤ στη χώρα μας, καθώς και η μορφοποίηση συγκεκριμένων προτάσεων για την άρση των εμποδίων αυτών.

Τα ερεθίσματα που τέθηκαν στη διαβούλευση για την έναρξη και την προώθηση του διαλόγου έγιναν από την παρουσίαση του Δρ Ευάγγελου Χρήστο.

- Τον Δρ. **Ευάγγελο Χρήστου**, Επίκουρο Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου με την ομιλία του που είχε θέμα τα «*Ηλεκτρονικά Συστήματα Μάρκετινγκ Οίνου και Οινικού Τουρισμού*».

Η διαβούλευση διανθίστηκε κι εμπλουτίστηκε από την συζήτηση που ακολούθησε και τα ιδιαίτερα εποικοδομητικά σχόλια των συμμετεχόντων οι οποίοι τόνισαν ιδιαίτερα την ανάγκη για την συνεχή ενημέρωση αλλά και εκπαίδευσή τους σε θέματα νέων τεχνολογιών, ενώ χαιρέτησαν ιδιαίτερος την κίνηση αυτή του e-business forum. Επισημάνθηκε η ανάγκη δημιουργίας μιας κοινής πλατφόρμας προώθησης του συνόλου των οινικών και οινoturιστικών επιχειρήσεων, πόρων και υποδομών της περιοχής. Η δημιουργία ενός Ηλεκτρονικού Συστήματος Μάρκετινγκ Οίνου & Οινoturισμού (ΗΣΜΟΟΤ) μπορεί να στηρίξει αποτελεσματικά την ανάπτυξη και την προώθηση των μικρομεσαίων οινοποιείων αλλά και οινoturιστικών επιχειρήσεων, οι οποίες συχνά δεν έχουν τους πόρους, την τεχνογνωσία και τις υποδομές για την ηλεκτρονική τους δραστηριοποίηση. Οι περισσότερες μικρομεσαίες επιχειρήσεις των συγκεκριμένων κλάδων δεν μπορούν όχι μόνο να αναλάβουν το υψηλό κόστος συμμετοχής και προμήθειας σε ηλεκτρονικά κανάλια προβολής και διανομής, αλλά δεν έχουν και τις απαραίτητες τυποποιημένες και ψηφιοποιημένες δομές οργάνωσης για να μπορούν να στηρίξουν τον τρόπο χειρισμού των καναλιών αυτών. Συνεπώς, τα ΗΣΜΟΟΤ μπορούν να θεωρηθούν ως ένα ανερχόμενο συμπληρωματικό και στρατηγικό μέσο το οποίο και προβάλλει, και προσελκύει, και δημιουργεί εικόνα, και δημιουργεί ζήτηση αλλά και διανέμει οινoturιστικά προϊόντα και εμπειρίες. Ο διάλογος εστιάστηκε στο γεγονός

ότι το οινοτουριστικό προϊόν δεν αναφέρεται μόνο στο προϊόν των οينوπαραγωγικών επιχειρήσεων αλλά συμπεριλαμβάνει την ολότητα των γαστρονομικών αλλά και των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών τουριστικών πόρων μιας χώρας ή μιας περιοχής, σε συνδυασμό πάντοτε με την εμπορία και διακίνηση πρωτίστως οίνων και δευτερευόντως λοιπών τοπικών προϊόντων διατροφής. Έμφαση δόθηκε στην διάσταση της εμπειρίας που δημιουργείται από την αγορά και την κατανάλωση ενός οινοτουριστικού προϊόντος. Η κατανάλωση ενός οινοτουριστικού προϊόντος ή η επίσκεψη σε κάποιον οινοτουριστικό προορισμό αποτελεί πρωτίστως μία εμπειρία. Η κατανάλωση οίνου αποτελεί από την φύση του ένα προϊόν που απαιτεί, τουλάχιστον για εκείνους τους καταναλωτές που γνωρίζουν, την επιστράτευση και των πέντε αισθήσεων. Κατά συνέπεια τονίστηκε ιδιαίτερα από όλους τους παρεβρισκόμενους η ανάγκη ανάπτυξης ΗΣΜΟΟΤ τα οποία να προωθούν και να διαφημίζουν μια ποικιλία επιχειρήσεων στον τουριστικό προορισμό έτσι ώστε να δίνεται οι δυνατότητα: α) στους επισκέπτες να δημιουργούν τις προσωποποιημένες εμπειρίες τους στους προορισμούς και β) σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν έχουν τους πόρους και την σχετική τεχνογνωσία να προωθηθούν μέσω των συστημάτων αυτών.

Μέσα από την συζήτηση έγινε κοινά αποδεκτό ότι οι τουρίστες εκείνοι που αναζητούν να συνδυάσουν την κατανάλωση οίνου με διάφορες δραστηριότητες, τουριστικές, αγροτουριστικές, κ.λπ. σίγουρα αναζητούν κάτι περισσότερο από το να επισκεφθούν έναν τουριστικό προορισμό. Αναζητούν να βιώσουν μια εμπειρία κι αυτή την εμπειρία θα πρέπει να είναι σε θέση να τους προσφέρουν οι οينوπαραγωγοί και οι οινοτουριστικές επιχειρήσεις. Μέσα από την αποτελεσματική διαχείριση, προβολή, διανομή και το στοχευμένο μάρκετινγκ του συνολικού προϊόντος (πρωτογενές και τριτογενές) των οινοτουριστικών προορισμών τα ΗΣΜΟΟΤ αποτελούν έναν τους σημαντικότερους παράγοντες που συμβάλλουν καθοριστικά στην βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα αυτής της ειδικής μορφής τουρισμού μιας χώρας ή μίας περιοχής συμβάλλοντας στον προσδιορισμό αλλά και στην δημιουργία της εμπειρίας του οινοτουρισμού.

Συντονιστές της ομάδας αυτής του e-business forum είναι ο Δρ. **Ευάγγελος Χρήστου** (Πανεπιστήμιο Αιγαίου), και ο κ. **Παναγιώτης Κασσιανίδης** (Τ. Ε. Ι. Θεσσαλονίκης), ενώ rapporteurs της ομάδας είναι η Δρ. **Μαριάννα Σιγάλα** (Πανεπιστήμιο Αιγαίου) και η κ. **Κωνσταντίνα Τσιακάλη** (Υποψήφια Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου).

Ανάμεσα στους πολλούς παρεβρισκόμενους βρίσκονταν και συμμετείχαν στην εκδήλωση και οι ακόλουθοι:

ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΚΑΦΟΥΡΟΣ	ΦΑΝΗΣ	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΑΡ/ΚΑ
ΚΟΣΚΙΝΑΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	SANTORINI IMAGE HOTEL
KARADAS	ENDER	KIVOTOS AEGEAN TRAVEL
ΚΑΤΙΝΑΣ	ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ	THERA MARE BOUTIQUE
ΠΟΥΛΗΣ	ΗΛΙΑΣ	ΚΕ ΠΛΗΝΕΤ ΝΟΤΙΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΔΕΡΖΕΝΤΕΣ	ΧΑΡΗΣ	ΔΕΠΟΤΑΘ
ΧΑΤΖΗΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ	SANTORINI IMAGE HOTEL
ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ	SANTOWINES
ΒΕΛΩΝΙΑΣ	ΛΟΥΚΑΣ	ΚΑΛΜΑ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑΣ	ΙΩΑΚΕΙΜ	AKIS HOTEL
ΧΑΤΖΗΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ	ΤΑΡΑ	ΚΤΗΜΑ ΣΙΓΑΛΑ Α.Ε.

ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	SANTORINI IMAGE HOTEL
ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ	ΚΑΤΕΡΙΝΑ	KAMARI TOURS
ΚΟΥΪΚΑ	ANNA-MARIA	ΜΕΛΤΕΜΙ Α.Ε.
ΑΗΔΟΝΗ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	ΗΛΙΟΤΟΠΟΣ
ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ	ΜΙΧΑΛΗΣ	ΙΡΙΓΕΝΕΙΑ
ΣΚΟΠΕΛΙΤΗ	ΘΕΟΛΟΓΙΑ	ΜΑΚΑΡΙΟΣ
ΝΤΕΝΕΝΕ	BENIAMIN	IAMA WINE STORE
ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΓΓΕΛΟΣ	DIONYSOS IN ATLANTIS
ΦΥΤΡΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΝΩΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ
ΣΙΓΑΛΑ	ΒΑΣΙΛΙΚΗ	HOTEL MATINA
ΣΙΓΑΛΑΣ	ΜΑΚΑΡΙΟΣ	HOTEL ASTRO
ΣΙΓΑΛΑ	ΚΑΤΕΡΙΝΑ	HOTEL ASTRO
ΑΡΓΥΡΟΥ	ΑΡΤΕΜΙΑ	HOTEL ARTEMIS
ΚΑΦΑΛΛΑΡΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	DEMI VILLAS
ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ	ΝΙΚΟΣ	ONLAVA CONSULTANCY
ΘΕΟΧΑΡΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ	GALAXY SUITES
ΜΑΤΣΑΣ	ΒΙΚΤΩΡ	REZ DIRECT
ΠΕΛΕΚΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΣ	BOUTARI WINERIES
ΣΙΓΑΛΑ	MATINA	MATINA HOTEL
ΑΝΑΠΛΙΩΤΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΕΝΟΙΚ. ΔΩΜΑΤΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΛΟΙΖΟΣ
ΠΑΠΑΛΕΞΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΕΝΟΙΚ. ΜΑΘΙΟΣ
ΚΑΣΣΑΡΑ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ
ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ	ΑΝΤΩΝΗΣ	ΟΙΝΟΠΑΡΑΓΩΓΟΣ
ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΜΕΛΤΕΜΙ HOTEL
ΜΠΛΕΤΣΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΕΟΤ ΘΗΡΑΣ
ΠΡΑΣΣΟΣ	ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΡΑΔΙΟ TOP MELODY, ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ
ΔΑΡΖΕΝΤΑΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	
ΓΑΒΑΛΑΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ	ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΓΑΒΑΛΑ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ	ΚΩΣΤΑΣ	ANTONIOU WINERY
ΑΡΓΥΡΟΣ	Μ.	ARGYROS ESTATE
ΒΑΜΒΑΚΟΥΣΗΣ	ΠΕΤΡΟΣ	BOUTARI WINERY
ΡΟΥΣΣΟΥ	ΑΓΑΠΗ	CANAVA ROUSSOS
ΣΙΓΑΛΑ	ΣΟΦΙΑ	DOMAINE SIGALAS
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΙΑΝΝΗΣ	GAIA WINES
ΧΡΥΣΣΟΥ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	HATZIDAKIS WINERY
ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ	ΒΑΓΓΕΛΗΣ	KASTELI WINES
ΚΑΣΙΟΛΑ	ΣΤΕΛΛΑ	SANTO WINES
ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΥ	ΑΡΤΕΜΙΣ	SAN TORINI WINERY
ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ	VOLCAN WINES

Εν κατακλείδι, οι εργασίες της πρώτης διαβούλευσης της ομάδας του e-business forum στα “Ηλεκτρονικά Συστήματα Μάρκετινγκ Οίνου & Οινοτουρισμού” ήταν μια ευχάριστη και χρήσιμη εμπειρία για όλους τους συμμετέχοντες. Κοινή ευχή και σκοπός όλων είναι τα συμπεράσματα της διαβούλευσης να προβληματίσουν και να εφαρμοστούν όσο

γίνεται περισσότερο από τους αρμόδιους φορείς και τουριστικούς επαγγελματίες της Σαντορίνης, αλλά και άλλων οινοτουριστικών προορισμών.